

Marie Terezie na Pražském hradě 1717–1780

Čestný dvůr / I. hradní nádvoří Zřízen mezi lety 1759–1774

S nástupem Marie Terezie na český trůn přišla i nová potřeba reprezentativní úpravy Pražského hradu. Různě staré a vysoké stavby byly sjednoceny velkorysou přestavbou. Hrad se změnil v zámek a získal současný vzhled. Slavnostní charakter monumentální architektury obohatil útvar čestného dvora, dodnes plnícího svou funkci při ceremoniálech. Místo příkopu vznikla symbolicky otevřená náruč vlídně obrácená k městu. Klidné, jasně členěné fasády obklopily starší manýristickou Matyášovu bránu, aniž by jí konkurovaly či ubíraly na významu. Naopak, citlivě vytvořily důstojné prostředí, ve kterém její, ve své podstatě již raně barokní architektura, vyniká. Horizontály střech Nového paláce ožívují atikové zídky střídavě nesoucí kamenné vázy a válečné trofeje. Nad bránou jsou postavy antických bohů Marta a Pallas Athény. Čestný dvůr, tvořící první hradní nádvoří, chrání mříž osazená mezi vysokými pylony nahoře ozdobenými jak hravými sousošími putti s girlandami, tak alegorickými skupinami Českého království a Habsbursko-Lotrinského vladařského domu i dvou zápasících Herkulů. Obří rozměry svádí ke spojení s Giganty či Titány. Pozdně barokní originály z let 1767–1770 byly dílem pražského sochaře Ignáce Františka Platzera. V roce 1902 je nahradily volné kopie od sochařů Čeňka Vosmíka a Antonína Procházky.

